

Trivector Information "coachar" Malmö Gatukontor

Det är viktigt att vi vet vad som händer när man sätter spaden i våra gator. Det skapar både acceptans och förståelse under den stundtals besvärliga ombyggnadstiden. Detta har gatukontoret i Malmö tagit fasta på och satsar brett på information.

Varför gräver man just här? Vad ska förändringen leda till? Hur kommer det att påverka mig som trafikant? Detta är bara några av de frågor som många undrar över när man passerar ett vägarbete.

Att uppmuntra till dialog och att ge korrekt information är ofta ett lyckat recept. Vid Malmö Gatukontor tar man itu med problemet genom att under hela ombyggnaden av Regementsgatan informera berörda parter.

Fastighetsägare, butiksinnehavare och rörelsehindrade är bara några av de olika målgrupper som gatukontoret för en intensiv dialog med inför och under ombyggnaden. På så sätt får alla veta vad som händer på Regementsgatan.

Trivector Information har bidragit till arbetet med en kommunikationsplan och medverkar på olika sätt även under det praktiska arbetet.

Ett liknande projekt kommer inom kort att startas parallellt med ombyggnaden av Linégatan på Limhamn.

Miljöarbetet inom transportsektorn ökar

Vart tredje företag tar hänsyn till miljöaspekterna när de ser över sina godstransporter. Det visar en undersökning som Trivector Traffic genomfört.

Trivector Traffic har nyligen avslutat ett FoU-projekt för Vägverket som visar hur långt företagen kommit i sitt miljö- och trafiksäkerhetsarbete inom transportområdet. Undersökningen baseras huvudsakligen på enkäter till företag i sex olika branscher där såväl transportsäljare som transportköpare finns representerade.

Miljöledningssystem drivkraft

Undersökningen visar att miljöarbete med godstransporter ingår i hög eller ganska hög grad hos drygt 30 % av de 864 företag som ingår i analysen, medan tjänste- och arbetsresor endast ingår hos 15 respektive 5 % av företagen. En viktig drivkraft är införandet av miljöledningssystem. För transportsäljare är även kundkrav en viktig drivkraft.

På godstransportsidan arbetar företagen mest med logistik och ökad lastfyllnadsgrad. För tjänsteresor är åtgärderna mest inriktade på miljöutbildning, telefonmöten och inköpskrav på bilar. För arbetsresor ser man över möjligheter till distansarbete och samåkning.

Merparten av företagen är än så länge bara i inledningsskedet av sitt miljöarbete. Få har mätbara och tidsatta mål och mycket få följer upp effekterna. En stor andel av företagen upplever brist på kunskap och saknar bra nyckeltal och beräkningsmetoder.

Trafiksäkerhet är det betydligt färre som arbetar med. En förklaring till detta är att en stor andel av företagen upplever att lagstiftningen räcker. Det saknas också drivkrafter och kunskap.

Viktigt med stöd

Slutsatsen är att det pågår ett bra miljöarbete med transporter ute i företagen men att de behöver stöd för att bli bättre på att följa upp arbetet. Risken är annars att de positiva effekterna inte blir tydliga i företaget och att drivkraften därmed minskar efter hand.

För mer information hänvisas till Trivector-rapport 2000:14: *Företagens arbete med miljö och trafiksäkerhet inom transportområdet.*

Övrigt innehåll i detta nummer

Typiskt i trafiken

Karlstad visar verkliga busstider

Trivector LogiQ ger nya kurser

Typiskt i trafiken

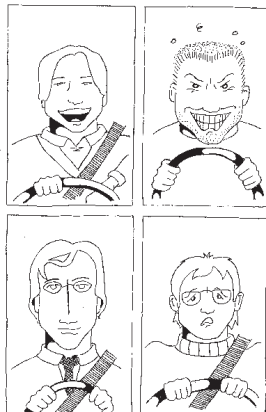
Genom att kategorisera olika grupper av trafikanter kan förarutbildningen individanpassas på ett bättre sätt. Det visar ett forskningsprojekt vid Trivector Information.

Att unga förare är mer olycksdrabbade än andra i trafiken är idag välkänd kunskap. Att några i denna grupp är mer olycksdrabbade än andra jämnåriga är nyare. En viktig fråga för framtiden är hur vi ska nå de olika kategorierna; hur framtidens förarutbildning ska se ut för att ge bästa möjliga effekt. För många är svaret individanpassning.

Vid årsskiftet avslutades ett stort forskningsprojekt vid Trivector Information, vars främsta syfte var att studera hur man med hjälp av enkel kategorisering kan urskilja olika grupper av trafikanter och därigenom bättre anpassa utbildningen för varje individ.

Projektet utgår från den modell med fyra trafikantkategorier – spänningssökare, risktagare, ansvarstag-

are och trygghetssökare – som Inger Linderholm tagit fram. En central del av projektet är en utveckling av det mätinstrument som tidigare utvecklats.

Resultaten visar att undervisningen till dem som söker spänning och de som tar verkliga risker i trafiken måste vara mycket konkret och bygga på egen aktivitet.

Undervisningen som riktas till dem som tar större ansvar och som söker trygghet, bör å andra sidan bygga på observation och kan vara mer teoretiskt

upplagd.

Rapporten innehåller även resultat som visar vilka attityder de fyra kategorierna i olika åldrar har, samt hur deras självrapporterade beteende i trafiken är.

Exakta busstider i Karlstad

Nu kan alla resenärer i Karlstad få information på hållplatserna om hur länge de måste vänta på bussen.

Det realtidssystem för information om busstider som Trivector System tagit fram är i drift sedan i februari. Systemet godkändes i april i en s k SAT (Site Acceptance Test) och kommer nu att vara i provdrift under Trivectors ledning under två månader. Efter provdriften kommer beställaren, kollektivtrafikkontoret i Karlstad kommun, att ta över driften.

Det finns i princip två system för att visa avgångstider för resenärer; tidtabellsbaserade eller realtidsbaserade. Det realtidsbaserade systemet tar hänsyn till eventuella förseningar och ger därmed korrektare upp-

gifter till resenärerna. Rent praktiskt går det till så att en färddator i varje buss skickar information om sin position till en central server, som sedan styr informationsskyltarna. Är en viss buss försenad, justeras det klockslag som visas på hållplatserna i förhållande till tidtabellen.

Realtidssystemet som Trivector System har utvecklat för stadstrafiken i Karlstad är ett av de modernaste som är i drift i Sverige. Endast en handfull kommuner har sedan tidigare möjlighet att visa kollektivtrafikens verkliga ankomst- och avgångstider för resenärerna.

Positiv inställning till gupp i Bräcke

I området Bräcke i Göteborg har man byggt om ett stort sammanhängande område enligt *Lugna Gatan*-principen.

Före

Genomfartstrafiken har flyttats till en ny tunnel och den gamla genomfartsleden har byggts om till en 50/30-gata. Dessutom har ett sjuttioal åtgärder genomförts på en yta av ca 1 km² inne i bostadsområdena.

Trivector har på uppdrag av Trafikkontoret i Göteborg undersökt vad de boende tycker om åtgärderna. Studien har genomförts i samarbete mellan Trivector Traffic och Trivector Information.

Majoriteten av de boende är positiva till samtliga åtgärder. Av de hastighetsdämpande åtgärderna är de boende mest positiva till upphöjda övergångsställen som många anser är mer befogade än andra åtgärder.

Efter

Drygt 75 % tycker att det är en bra eller mycket bra åtgärd, vilket kan jämföras med gupp som 65 % tycker är bra.

Undersökningen ingår som en del i ett större FoU-projekt som finansieras av Vägverket. Syftet är att kunna förevisa området som ett demonstrationsområde.

Processutveckling kräver kunskap

Den processororienterade organisationen är inte längre bara ett koncept. Den börjar bli en välspredd realitet.

Fler och fler organisationer ser processerna som en naturlig utgångspunkt för hur man kan leda och utveckla verksamheten. Processbaserad verksamhetsutveckling förutsätter ny kunskap om processsynsättets *hur, vad* och *varför*. Ett första steg mot effektiv processutveckling är därför att utbilda sig själv och sina medarbetare. Trivector LogiQ utvecklar kontinuerligt nya kurser inom processområdet. Det nuvarande kursutbudet ser ut enligt följande.

Processägarkurs

En utbildning i frontlinjen för alla som leder eller deltar i processutveckling. Under två dagar behandlas allt från konkreta verktyg och metoder till principer, synsätt och visioner.

Identifiering och kartläggning av processer

Bra kartor skapar förståelse och inspirerar. Dåliga kartor samlar damm. Den här kursen ger praktisk erfarenhet av konkreta verktyg och

modeller för effektiv identifiering och kartläggning av processer.

Mätsystem för processer

Kursen ger fullständiga verktyg och kunskaper för att lyckas med en av de främsta framgångsfaktorerna: förmågan att utveckla och implementera mätsystem för processerna.

Processer ur affärsperspektiv

För ledare som vill vidga sitt perspektiv på den affärsmässiga nyttan av processbaserad verksamhetsutveckling. Seminariet behandlar även processsynsättets innehåll och dess relation till dagens trender.

Processororienteringens grunder

Vad alla i organisationen behöver veta om processer. En koncentrerad och interaktiv utbildning för samtliga medarbetare. Läger grunden för gemensamma värderingar och synsätt inför processbaserade utvecklingsinsatser.

Attitydförändring sparar pengar

Samhället kan spara stora summor genom att målgruppsanpassa informationen till unga trafikanter.

Trivector Information har utvärderat trafiksäkerhetskampanjen Själv Säker som bedrivits i Skaraborg under fyra år. Med Själv Säker vill man med information och dialog uppmärksamma risker och förändra ungdomars attityder och beteenden. Kampanjens budskap har anpassats till olika trafikanttyper, eftersom inte alla ungdomar uppvisar samma riskbenägenhet.

Utvärderingen av 1999 års kampanj visar att de unga trafikanterna har minskat sin fortkörning och sitt risktagande. Antalet dödade eller svårt skadade unga har också mins-

kat, vilket leder till sänkta kostnader för samhället. Själv Säker har med stor sannolikhet bidragit till detta.

Risktagaren är inblandad i fler olyckstillbud än sina kamrater. Från 1998 till 1999 minskade antalet risktagare i den aktuella åldersgruppen i Skaraborg med 3 % eller drygt 500 personer. Beroende på vilken trafikanttyps attityder och beteenden de anammar, leder det minskade antalet risktagare till att samhället kan spara mellan 3,7 och 6,2 miljoner kronor varje år. Den sammanlagda kostnaden i Skaraborg för de fyra åren uppgår till 2,3 miljoner kronor.

Lättare samåka med IT

Trivector Traffic har på uppdrag av Vägverket Väst utvärderat ett total datorbaserade samåkningssystem i hela världen. Syftet är att ge konsumentinformation till företag och organisationer som vill underlätta samåkning för anställda, till exempel inom ramen för ett miljöledningssystem. På så sätt kan man spara både pengar och miljö. Dessutom får man förhoppningsvis trevligt sällskap till och från jobbet.

Några av de utvärderade samåkningssystemen finns tillgängliga på internet.

Ta en titt på web-sidorna:
www.pendler.net
www.torget.se/liftaren
www.move-bremen.org

För mer information kontakta Per Schillander på Vägverket, e-post per.schillander@vv.se

Hållplatsutrop i Landskrona

Nu blir det lättare för alla och särskilt för synskadade, på stadsbussarna i Landskrona. Skånetrafiken kompletterar inom kort bussarnas informationssystem med ljudutrop av hållplatserna.

Tidigare har ljudutrop funnits på servicelinjerna. Trivector System har levererat ljudmoduler och anpassat bussarnas färdatorer till det nya systemet, som sedan tidigare finns i Lund och Karlstad.

Skånetrafiken har även planer på att installera systemet bland annat i stadstrafiken i Helsingborg.

VIRGIL – kollektivtrafik i glesbygd

Kollektiv glesbygdstrafik kan bli flexiblare, lättillgängligare och mer lättanvänd och dessutom ekonomiskt gångbar för huvudmannen. Det visar EU-projektet VIRGIL. Trivector Traffic är Sveriges representant i projektet.

Glesbygdstrafik har hittills kännetecknats av bl a låg turtäthet och fast linjesträckning. Detta står inte i samklang med vare sig dagens rörliga livsstil eller lokalisering av service. Många aktiviteter baseras på att alla kan röra sig spontant och flexibelt, vilket oftast innebär att vara bilbunden. Dessa faktorer kämpar glesbygdskommuner mot i sin kollektivtrafikplanering, och de har tagits upp av det pågående EU-projektet.

En del av VIRGILs resultat presenterades i april på konferensen Glesbygdstrafik 2000 i Storbritannien. Konferensdeltagarna fick både information om innovativa trafiklösningar i glesbygden i Europa och USA och möjlighet att ta del av olika former av transportpolitik.

Taxi användbart

Användning av taxifordon i kollektivtrafik i glesbygden utgör en stor potential. Detta exemplifierades med taxibuslinjer i Holland, det tyska Anruf-Sammel-Taxi (fast biljettavgift, fasta zoner/linjesträckningar, anropsstyrd taxi), det franska Taxi-tub samt matartrafik med taxi.

En anropsstyrd busslinje utanför Bologna, De Lijn's flexibla Belbus-system och de svenska långfärdsbussarna i glesbygdregionerna lyftes fram som intressanta bussystem.

Flexibla och ekonomiska transportsystem som bygger på insatser från frivilliga är vanliga i Holland, England och Tyskland.

Inom området telematik redovi-

sades resultat från både SAMPLUS och Cape Cod Advanced Public Transportation Systems (APTS).

Genom samordnade transporter kan resurser bättre tas tillvara. Detta sker bl a i det finska Bussgods-systemet, det svenska projektet "Kuxabussarna" och de brittiska systemen i Cheshire och Devon.

Mer forskning behövs

Projektet ska avslutas med en kartläggning av forskningsbehovet inom glesbygdstrafiken i de olika länderna i Europa. Ett antal forskningsområden har definierats:

- Nya kombinationer av resurser och resandebestånd, tex. optimal integration av alla samhällsbetalda resor i ett och samma system.
- Juridiska, institutionella och operativa riktlinjer inom glesbygdstrafik.
- Analys av kollektivtrafikens inverkan på glesbygden.
- Användning av telematik i glesbygdstrafiken.

VIRGIL-projektet finansieras till 50 % av medel från Europeiska Kommissionen och i Sverige stöds det även av KFB (Kommunikationsforskningsberedningen). Projektet ska dokumentera och utvärdera bra exempel inom glesbygdstrafiken, och sprida resultaten. Beskrivningar av drygt 100 kollektivtrafiklösningar från 11 länder har samlats in. Bland uppmärksammade svenska projekt hittar vi Ringbussarna i Höör och Kuxabussarna i Ockelbo.

Projektets delrapporter och slutrapporten tillhandahålls av Trivector. Dessutom trycks i dagarna en inspirerande handbok innehållande bra och väl fungerande kollektivtrafiklösningar för glesbygden.

Nya Trivector-medarbetare

Daniel Svanfelt är ny trafikkon-sult på Trivector Traffic.

Daniel arbetar halvtid fram till sommaren, eftersom han håller på att avsluta sin civilingenjörsutbildning i trafik- och samhällsplanering vid LTH med ett examensarbete om buss- och snabbspårvägstrafik mellan Staffanstorp och Lund.

Marcus Isacson – civilingenjör i Maskinteknik på LTH samt civilekonomexamen på Ekonomihögskolan i Lund – har anställts som verksamhetsutvecklare på Trivector LogiQ AB.

Marcus kommer närmast från ÅF Industriteknik i Malmö, där han arbetade med produktutveckling.

Traffic ger höstseminarier

Under hösten kommer Trivector Traffic att bjuda in till två seminarier. Det första ska handla om **Bytespunkter och kollektivtrafik** och det andra tar upp **Mobility Management**.

Maila oss gärna för ytterligare upplysningar.

TrivectorNytt

TrivectorNytt ges ut av Trivector AB och är Trivectorgruppens nyhetsbrev. Det skickas till kunder, uppdragsgivare och andra samarbetspartners tre-fyra gånger per år. Välkommen att kontakta oss om du vill veta mer om något uppdrag eller projekt. Ansvarig utgivare är Christer Ljungberg.

Trivector AB · Åldermansgatan 13 · SE-227 64 Lund Tel 046-38 65 00

Fax 046-38 65 25 · info@trivector.se · www.trivector.se

Trivector-gruppen omfattar fyra bolag, som samtliga har sina rötter i Lunds Tekniska Högskola och Lunds Universitet.

Trivector Traffic AB - ett företag inom trafikområdet - arbetar som konsulter, forskare och utvecklare, med målet att skapa ett effektivare och mindre miljöbelastande trafiksystem.

Trivector System AB utvecklar och marknadsför system för väginformatik, dvs hård- och mjukvara som hämtar in, bearbetar och presenterar olika typer av trafikinformation.

Trivector LogiQ AB är konsulter inom processbaserad verksamhetsutveckling. Uppdragsgivarna finns både inom industrin och tjänstesektorn.

Trivector Information AB skapar en effektiv kommunikation genom att ta fram tillförlitliga bakgrundsfakta, lägga upp informationsflöden och strategier och se till att de också genomförs.